

سېقى نالى سور

نورالدين انور بوتانى

راوهستان ، ژبو نا كو سېقا بستين . چافى وى ب شېقا كهن ، كه سرهك كورور ژ
نيقا دلى خوه بهردار .
(ئى . . . هى . . . دنيا) نو پېرا ژى كه نه گومان و هزرو بيرا .
(گه لور . . . نو ديږى قهى ئەف سېقى گوندى مەنە ؟) دمەك راوهستان و رند ل
سېقا نېرت و پەنگو و نفسى سېقىن گوند ناني بهر چافى خوه .
(ئەرى ب خودى هەما ئەو ب خوه نه ئوتو ديږى قهى هەمى زړه زى من و ژوان
بېن كو من ل نېف دارېن هرېكا چاندى هانې به ژى كرن ا) .
لى ديسا هەر ب خوه ل خوه دزفېرې و دگرت :
«نە . . . نە . . . نەئەون ، يېن لور ژى هەلاو هەر يەكى تېرا خوه دستانو يا
الله . . . گەر ددائى لپەى . ئېجار ئەو ژى ددلى خوه دا گۆت :
(ئەگەر چ ئەف نەسېقى گوندى مەنە ، لېيا پراسى مروف زخودى را يېزى سېقى
باشن ، نزا ئەز ژى هەنكا بستينم . . . نەستينم . . . بكرم . . . نەكرم . . .)
(ناولهه ئەز ناستينم . ما ئەزى چ بستينم . . . ها ؟ ئەفە ژ سولې وەرە هەيا ها
ئا . . . ئېقارە ، ئەزى سەتلى شەمەنتۆرى تېم و دېم ، پشانا من شكەست ، نانا من
نسل ، دەستى من رېزىن . . . هەلاوهر بېنەو بېه . . . وەرەو هەرە . . . بېنەو بېه . . .
وەرەو هەرە . سى دېنار داينە من ، ئەو ژى هەر هەند ئابوريا مال پى لى ، زخوه
من پېنج دېنار ژى ژ جيرانى خوه وەرگەرتنە هەتا ئەز پى چو بووم جەم
نوزدارەكى ، خودى مالوى نوزدارى ئافا بكى و كارى وى توم پاست بېنە ،
باش بوو جامېرى حەقى لى نېرتنى ژمن نەستاند ، بان ئەو پېنج دېنار هەما تېرا
حەقى دەرمانى من ژى نەدكر ، خودى ژى زكەرەم و پەحما خوه كېم نەكى ، ئەز
رۆژەك دچم كارى و دوو - سى رۆژان لى كار هېنم ا) .
دەنگەك هات گوھى وى .
- باقو . . . باقو . . . (ئەو كەچاوى ئامەزن بوو)
- كەچى ئەف تو ل فر چ دكى ؟
- باقو ئەز ئەف ديا با هوز هاتمه ، وى دفى سېقا بستينە .
- قەنجە . . . وەستاندن ؟
- ئەرى . . . ئەمى هەرن مال .
- دەهەرە كەچام . . . هەرە . . . دفى تو زوو هەرى مال ، لى هايا تە ژتە
هەبە . . . هايدار بە ژ ئونومويلان .

رۆل بەر ئاغا بوونى بوو ، جۆتەك سۇلا لاسنىكى پەش دلنگى دابوو ، لى ژ
نۆزى شەمەنتۆرى هەو سېى ديار دكر . ئەگەر تە ل جلىن دېر داژى نېرى با . . . تە
دگو قهى ب دەوى مالا (حاجىكى كۆچەن) ب دەما بوهارى هانې به شوشتن ا ژ
لەورازى مەن خوه دابوو نو هەمى كەس دزافى كونى ژ پالە لى تى . هېدى . . .
هېدى . . . گافتىن خوه ب پېش دا هافېرت و ل سەر پەخەكى و ل قەراخى جادى . . .
مينا زلامەكى شەقى و ماندى و كەرخى ، هەردوو دەستى خوه دابوو پاش قونا
خوه و سەر ئەفراز بەر ب مان فە دەمشيا . هاتن و چۆن زى ل سەر جادى مينا هەرۆ
زەحف بوو . . . ژ دوورفە چافى وى ب قەوغا يەكا مروفا كەت كو ل بەر دەرى
دكانەكى راوهستانە .
نۆلا هەر كەسى . . . قەوغا لى سەرنج دا هزرو دلى وى .
زېر خوه گۆت : «خودى خېركى ئېشەلا . . . كاج قەوكى بە ؟ ئەگەر چ قهلى
ژدوورفە خويادبوو ، لى هاتن و چۆن هەرەكى خوه بوو ، وەكى يېزى هەنكا هاى
ژ قەوغا لى تونە به ا
ئېجار خوه ب خوه لەزىا . . . لەزىا تا زوو بگه پېزە قەوغا لى و زانى به ، كاج
قەومى بە ؟
گهيا بەر دەرى دكانى و راوهستان .
داهزرى خوه ددلى خوه دا گۆت :
«گەلور . . . كاج لى دكانى دا هەبە ، كور ووسالى كۆم بوونە ؟
- گافەك ما نەزانى .
- لى دا ژەكى ب پوسم .
دەفى خوه بر بەر گوھى يەكى و ژېرا وەها گۆت :
كەكو . . . زەحمەت نەبە ، تو نايېزى من ، چ قەومى يەو ئەف ژبو نا چ ل فر كۆم
بوونە ؟
- وەلەه دېږنە . . . سېف هاتنە نو ئەم ئەف ل ژفانا ستاندىنا سېقا دىمېن .
- سېف . . . مەمم . . . ئى . . . ئى . . . ئى . . .
(ئاخ سېف . . . دە بلا بەرى سى چار رۆژا هەبىاى ، دەما ئەز نەساخ ، چەند دلى
من سېف (خوازتن . لى تونە بوو) دوان هزرو رامانا دابوو ، دەمى خودى لى
دكانى . دەرى دكانى قەكر ، ئەو خەلكى ل دور ئەف ب گەر بەك ل پەى بەك

- باشه باقو .

- باقو . . باقو . . ماقه ی تو زی هنکا ژمەر ناستینی ؟

ولهه نزا چامن ! ما دلّی نه سیفا د خوازن ؟

- نری ب خودی . . نه . . نه . . هه ما نه ستینه ، مه نه فین ، لیا نه گهر
نه زی بکاری باونه هه نه که ژمه را ئالی با وی کیفا مه گه له کپی خواهش بیا ، چکو
نوزانی باقو ژ سالا پار وهره مه سیف نه دبتنه مه تام نه کری به !

- دی بلا که چا من بلا . . هه ما بهر هه ش زی لی سر هه فنانه و نه زی زی
هنکا بستیم و نه زی وهرم .

ده هه ره تو زی که چا من هه ره . .

که چک چوو هه تا ل سه ری جادی زی پیچ داووندا بوو ، هه ری لی دنه یرت .
(نی نی . . هی . . زاروئی مروف وه لی شیرینه ، کومروف نکاره دلّی وان بیله و
خوازتا دلّی وان بجی نه که . خودی قه وه تا من بدی نه زی توجاری لی دلیا
زارو کین خواه نا کم) .

- دانه زی زی بهرم گه را خواه بگرم .

که ته ریزا خه لکی و چاف ل گه را خواه ما .

گه ره گه اوی و هه ری سی دینار ژ به ربکا خواه ده رتانی و وناف ده ستی خواه
ده فورمجان دو ب هه مرو هیزا خواه گفاشت .

خودانی دکانی پرس کرو ژیرا و هه گوت :

- نه چند دقت برا ؟

- ها . . کی . . دد . . نزا ! نزا . . چندا بستیم !

- کابینه به ری نه چندن ؟

هه ری دینار ژ ده ستی ب ده رخستو زی وهرگرتن .

نه یرت . سی دینارن . دوو کیلو سیف کرن د کیسکه کی داو دانی .
نهو زی ما لور حه یا سیف ل دکانی هه بوو . هه ری ل سیفا دنه یرت . به که به که
ژبسیکی ب ده رخست و لی دنه یرت .

نیجار ژ خودانی دکانی را و هه گوت :

- کابرا . . نه ستی دینار ژمن برن ئونه دوو کیلو سیف دابنه من ؟ کا ژ که ره ما خواه
مایی یا من نادى نه هه رم ؟

- مایی یا چ لو ؟ نی من حقی کیسکی زی ژ نه نه وه رگرتی به ؟

- چاوان . . ما کیلو ب چه ندی به ؟

- که کو . . کیلو ب دینارو نیقابه !

- کورو چاوا کیلو ب دینارو نیقابه . هه ی مالک ویران ؟

- که کو نه ف سیفی ئالی سورن . . سیفی (خلاتینه) کیلو ب دینارو نیقابه !
- کورو . . هه ما بهر (خه لاتی) زی بن ، ماقه ی (خه لات) نه وه لاتی مه به ؟ پا

ب خودی تو

به ری دوو سالا هاتابی با من ل گوند ، منی دوو جه وال زی سیفی و هی چیر زی
بدانانه ب سی دیناران .

- برا . . سلاق ل سفرا حازره نو قالا چ دکى ؟

- کورو سفرا چو حازرا چ ، هه هه دوو بهرو باری که ره کی به .

- نو هوووو . . نه نه چ دقت ؟

- ب خودی برا ل من مه گره من نه فین ، نه فان سیفا ناخوام ؟

نه که ب ره خ راهه ستا بوو ئو وی زی سیف دخوازن ، لی نه ما بوو ئو هه بوو .
ژنکی گوت :

- برا نه گه ره نه نه فین ، هه ما یینه ب من ده ؟

- ده ها بگه ، لی کابینه سی دیناری من .

سیف دانه ژنکی و سی دینارا خواه زی وهرگرتن .

پاشی ب مه لوولی و پوسیده لی بهر ب مال چو

نیریکی ل مال کر ، هه . . نیری ، زارو کین و وی نه ف ل بهر ده ری
راهه ستانه ، دلّی وی ب وان هه شه وئی ، زانی کو ئو ل هیفا بافی خواه و سیفا

مانه ، لی ماوی دی چ بکرا ؟

ده ما که ت هوند ، ژ ناوی زی پرس کرو گوت :

- پا نه چها سیف ژ زاروکان را نه ئانی ؟

- سیفا چ ؟ ! ژ کو نیم ؟

- چاوا سیفا چ ؟ پا دیا با خوژ سیف ژ کو ئانی ؟

- ئوهو . . که چی نینه ، نینه ، بهر نینه ، نه ژو نیم ، ئانکو ده نه ز دوو کیلو
سیفا ب سی دیناران ، ب که وا من یا ره هه کی بستیم . نه نه نه کورپی

(وه بوه دی میردینمه) . . ها ؟ !

- جامیر . . هه بوون و نه بوون ، نهو تشته که ب ده ست خودی به

- راسته ، لی نه گه ره حه سانی ده رو مال ل هه ف نه نین ، ما نه زی چ بکم ؟ . .
مه زن زی دیرن : «هه ی به ، کورپی که ری به» .

زارو هه می دوشورمیش بیرون ، له ورا کو بافی وان سیف ژ وان را نه ئانی بوو .
نیجار نهو زی ل رو کین خواه میزه کرو ب دل بژوکی گوتنه وان : باقو . . خه ما مه

خون ، دوشورمیش زی مه بن ، نه مه فه گه ربان ژمه را نابه و دی نه مه فه گه ربان گوند .
ئوده ما نه مه فه گه ربان گوند زی . نه می بزفرن سه ره زی خواه ، هه گوت : چند

دلّی مه سیفا خوازن ، نه می بخون . . . !

به یقین گران :

۱ - حاجیکی کوچهر : کوچهر نافدارن ، خواه دی په زو سه والن . حاجیکی
کوچهر زی ، ئانکو په زی وی پر هه نه ، ئو ژبه ره کو په زی وی هه نه ، ده وی مالا
وان زی پر هه نه . نه خاصه ل بوهارا .

۲ - نسلی : کوزری ژر چاده

۳ - وه بوه دی میردینی : زلامه کی هه ی بوو ، ده وه لقی بوو . خه لکی بازاری
میردینی بوو . گوتن و پرس ل سه ره هاته چیکرن . (بضرب به المثل بین الامراد .

لانه کان ثریا) .

